

בעזה ש"ת

מים עמוקים עצה כלב איש ואיש תבונה ידולה
סטריקור

עצה ותבונה

דברי תורה
מכ"ק מרן אדמו"ר זצלה"ה
'עומק לב'

שיעורים ושיחות קודש
מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
'מים עמוקים'
'דולה התבונה'

פרשת וארא תשפ"ד

מכון זכור
לאברהם
סטריקוב

קובץ פ"ט

ערש"ק

פרשת וארא

תשפ"ד

לתרומות והנצחות:

052-7620204

לקבלת הגליון בדוא"ל:
a609200101002@gmail.com

רחוב דוד 32 ירושלים

ניתן להאזין לשיעורי
ב"ק מדרן אדמו"ד שליט"א
מדי ליל שישי בשידור חי
במערכת 'קול סטדיקוב'
מס' 072-3371263 שלוחה 4.
כמו כן ניתן להאזין לאחר השיעור
וכן בקו שיעורי ב"ק מדרן
אדמו"ד שליט"א בקול הלשון
מס' 073-2951269 שלוחה 1.

נדבת
הרב צבי רבר שליט"א

לרגל שמחת נישואי בתו
עב"ג החתן אליהו פפוס נ"י

יה"ר שיעלה הזיווג יפה לקשר של קיימא ולבנין עדי עד
וירווי רוב נחת דקדושה מכל יו"ח

שמחת החתונה ביום ג' פר' בא הבעל"ט ו' שבט
באולמי 'היכלי מלכות'
שלמה המלך 18 בני ברק

נתרם לרפואת
אריה רן בן דליה
לרפואה שלמה
בתוך שאר חולי ישראל

נדבת אחיו הרב צבי רבר שליט"א

 וארא

הוא אהרן ומשה וגו' (שם, כו).

וברשי"י: "יש מקומות שמקדים אהרן
למשה ויש מקומות שמקדים
משה לאהרן, לומר לך ששקולין כאחד".

ויש לפרש צוה ע"ד הרמז, שהנה מידת
אהרן שהיה "אויב שלום ורודף
שלום" (אבות פ"א מי"ב), והוא צחינת
האהבה והחסד. ולעומת זאת משה היה
מנהיג ישראל, ומתפקידו להוכיחם
ולייסרם צדי להטותם לדרך הטוב,
ונמלא שמידתו צחינת היראה והגבורה,
היפך ממידת אהרן.

ושני מידות אלו נלרכות לאדם, מזה
ומזה אל ינח את ידו, אבל זאת
נריך לדעת מתי ואיך להשתמש בכל
מידה, לעתים יש לו להתנהג צמידת
האהבה והחסד, ולפעמים נריך להניח
מידה זו ולנהוג צמידת היראה והגבורה.
ובכל עת וזמן נריך לשום את דרכיו
ולדעת צאיזו מידה נריך לנהוג עתה.

וידבר משה בן אל בני ישראל ולא
שמעו אל משה מקצר רוח
ומעבדה קשה (ו, ט).

והדבר אומר דרשני, איך ייתכן שצני
ישראל לא שמעו אל דברי משה,
עם כל מה שקנרה רוחם ועל אף
עבודתם הקשה, כי טבע העולם הוא
שאדם הנמלא צמינר וצשעבוד הוא
מנפה ומחכה בכל עת ורגע לצורת
גאולתו, ויטה אזנו לכל קול המצטר
ואומר, והאיך צנ"י צהיותם צנרה גדולה
כוו צשעבוד מצרים לא שמעו לדברי משה
שצא לצטרם על גאולתם ופדות נפסם.

ונראה, שהם צוודאי שמעו את צורת
הגאולה ענמה, אכן הנה
צורה זו לא הייתה רק על ענם הגאולה
הגשמית, אלא צא להודיעם צוה ג"כ את
מציאות ה' ואמונתו, והאמונה והציטחון
צכך שהוא יתצרך יגאלם ויוציאם
ממצרים, ודבר זה לא היו יכולים להשיג
אז 'מקוצר רוח ומעבודה קשה'.

מידות אלו, מידת האהבה והחסד של אהרן, ומידת הגזורה של משה, הם הולכים כאחד, ואין ציניהם סתירה, כי צריך לאחוז מזה ומזה, אלא פעמים שהמשקל נוטה לצד מידה זו ואז צריך לנהוג בה, ופעמים שהמשקל נוטה לצד מידה זו, ואז יש לנהוג על פיה (וראה זוה"ק בפרשתן כו.).

ויש לרמוז זאת בכתוב (ויקרא יט, לה) "לא תעשו עול במשפט צמדה במשקל וצמורה", היינו שצריך להיזהר שלא לעוות את משפט הנהגת המידות, כי תמיד צריך לשקול ולכוון היטב מתי וכמה להתנהג עם כל מידה ומידה. וזהו 'לומר לך שקולין כאחד', ששתי

תקנה קדושה לימי השובבי"ם

מדברי כ"ק מרן אדמו"ר זצוק"ל

קידושא רבה שצ"ק פר' ויחי תש"נ

כ"ק אא"ז זצוק"ל תיקן לאנ"ש תקנה מיוחדת לימי השובבי"ם, שיום אחד בשבוע, בשני או בחמישי, לא יאכלו בשר, ואת סך הכסף שהיה עולה הבשר ינדבו כצדקה להכנסת כלה.

תקנה זו כוללת שני תיקונים, הן ההתנזרות מאכילת בשר, והן הצדקה להכנסת כלה. – אכן אא"ז זצ"ל הוסיף, שגם מי שאינו יכול להימנע מלאכול בשר, עכ"פ ייתן את סך הכסף שעולה הבשר להכנסת כלה.

ובתקופה שלפני המלחמה הקפידו על תקנה זו אלפי יהודים, וגם כאן בארץ ישראל היו רבים שהקפידו על זה, והיה לדבר קדוש אצלם.

לקוטי אמרים תניא - אגרת הקודש כ"ד

אהוביי אחיי אל נא תרעו ריעים
האהובים ליוצרם ושנואים
ליוצרם, ואל יעשה אדם עצמו רשע שעה
אחת לפני המקום (ע"פ עדיות ה, ו) אשר
בחר בה מכל היום להקהל ולעמוד
לפניו בשעה זו, שהיא עת רצון לפניו
להתגלות לבוא אל המקדש מעט
לפקוד לשכינת כבודו 'השוכן אתם
בתוך טומאותם' (ויקרא טו, טז) ולהמצא
לדורשיו ומבקשיו ומיחליו והמספר
בצרכיו מראה בעצמו שאינו חפץ
להתבונן ולראות בגילוי כבוד מלכותו
ונעשה מרכבה טמאה לכסיל העליון
שנאמר עליו (משלי יט, ז) 'לא יחפוץ כסיל
בתבונה' כו' כמו שכתב הזהר (ג, קלד).
והאריז"ל (עץ חיים שער לג, ג) דהיינו שאינו
חפץ להתבונן ולראות ביקר תפארת
גדולתו של מלך מלכי המלכים הקב"ה
הנגלות למעלה בשעה זו, וגם למטה אל
החפצים להביט אל כבודו וגדלו

המתעטף ומתלבש בתוך תיבות
התפלה הסדורה בפי כל ומתגלה לכל
אחד לפי שכלו ושורש נשמתו כדכתיב
(משלי יג, ט) 'לפי שכלו יהולל איש', 'יהלל'
כתיב.

ו'מלכותא דרקיע כעין מלכותא
דארעא' (נרכות נט).
שדרך המלך להיות חביון עוזו בחדרי
חדרים וכמה שומרים על הפתחים (עד)
אשר כמה וכמה מצפים ימים ושנים
לראות עוזו וכבודו, וכשעלה רצונו
להתגלות לכל והעביר קול בכל מלכותו
להקהל ולעמוד לפניו להראותם כבוד
מלכותו ויקר תפארת גדולתו מי שעומד
לפניו ואינו חושש לראותו ומתעסק
בצרכיו, כמה גרוע וסכל ופתי הוא
ונמשל כבהמות נדמה בעיני כל
הבריות וגם הוא בזיון המלך בהראותו
לפניו שאינו ספון בעיניו לקבל נחת
ושעשועים מהביט אל כבודו ויפיו יותר

ע"ל בן שליחותייהו דרו"ל קא עבידנא
 לגזור גזירה שוה לכל נפש שלא
 לשוח שיחה בטלה משיתחיל הש"ץ
 להתפלל התפלה עד גמר קדיש בתרא
 שחרית ערבית ומנחה וכו'.

והעובר על זה בודון ישב על הארץ
 ויבקש מג' אנשים שיתירו לו
 נידוי שלמעלה ושב ורפא לו ולא חל עליו
 שום נידוי למפרע כל עיקר, כי מתחלתו
 לא חל כי אם על המורדים והפושעים
 שאינם חוששים כלל לבקש כפרה מן
 השמים ומן הבריות על העון פלילי הזה,
 וגם דוקא כשמדברים בודון בשאט נפש
 ולא על השוכח או שנזרקו מפיו כמה
 תיבות בלא מתכוין שאין צריך התרה
 כלל ובוהן לבות וכליות אלקים צדיק,
 הטיבה ה' לטובים ולישרים בלבותם.

מעסק צרכיו, וגם הוא מתחייב בנפשו
 למלך על הראות קלונו ובזיונו את
 המלך לעין כל רואה ועל זה נאמר (משלי
 ג, לה) 'וכסילים מרים קלון', כלומר אף
 שהוא כסיל לא יהיה מרים קלון שיהיה
 נראה הקלון לעין כל.

וע"ל בן קבעו חז"ל (נרכות לג.) בתפלה
 'כאלו עומד לפני המלך' על כל
 פנים יהיה מראה בעצמו כאלו עומד בו'
 לעין כל רואה בעיני בשר אל מעשיו
 ודיבוריו אף שאין לו מחשבה לכסיל ועל
 זה הענין נתקן כל התפלות למתבונן
 בהם היטב. ומי שאינו מראה בן
 מתחייב בנפשו, ועליו אמרו בזהר הק'
 (ג, קלא:) 'דאנהיג קלנא בתקונא עילאה
 ואחזי פרודא ולית ליה חולקא באלקא
 דישראל' רחמנא ליצלן.

דולה התבונה

עוון שיחה במלה בעת התפילה

שיעור בספה"ק לקוטי אמרים תניא

ליל שישי פרשת שמות תשפ"ד

ההתגלות האלוקית בעת התפילה

היום חל יומא דהילולא קדישא של בעל התניא קדישא זי"ע, ולכבוד היו"ד נלמד איזה עניין בפני עצמו מדבריו הק', מאמר הנוגע לכל בן ישראל, והוא באגרת הקודש אגרת כד, וזל"ק שם:

אהוביי אחיי אל נא תרעו ריעים האהובים ליוצרם - כל יהודי הוא בבחינה של 'אהוב ליוצרו', וכמו שאנו אומרים (נצרכה קר"ש של ערצית) "אוהב עמו ישראל", "הבוחר בעמו ישראל באהבה" (נצרכה קר"ש של שחרית), וכמו שנאמר (מלאכי ה, ז) "אהבתי אתכם אמר ה'".

ושנואים ליצרם - היצר הרע הוא שונא של כל אחד מישראל, והוא אחד משבע שמותיו של היצר הרע, וכדאיתא בגמרא (סוכה נג.) "שלמה קראו שונא שנאמר (משלי כה, כא) 'אם רעב שנאך האכילהו לחם'". והיינו, שדרכו של היצה"ר לפתות את האדם ולהכשילו היא באופן של שנאה ואיבה לאדם. ולעומת זאת נאמר (ספרי טו, י) "אהבי ה' שנאו רע", כי כמים הפנים לפנים, אם הרע הוא שונא שלנו, כך אנו צריכים לשנא אותו, וכמו שהקב"ה הוא אוהבנו, כך אנו צריכים לאהוב אותו.

ואל יעשה אדם עצמו רשע שעה אחת לפני המקום (ע"פ עדיות ה, ו) - מדברים על שעה מסוימת ומיוחדת, והיא השעה - אשר בחר בה מכל היום להקהל ולעמוד

לפניו בשעה זו, שהיא עת רצון לפניו להתגלות לבוא אל המקדש מעט – מקום תפילה הוא הרי 'מקדש מעט' (מגילה כט.) – לפקוד לשכינת כבודו 'השובן אתם בתוך זומאותם' (ויקרא טו, טז) – בית המקדש הוא מקום השראת השכינה בתוך בני ישראל, וכדכתיב (שמות כה, ט) "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", ומשחרב הבית, ויש במקומו 'מקדש מעט', הוא בית הכנסת מקום שהרבים מתאספים להתפלל בו, יש בו ג"כ השראת שכינתו יתברך. והקב"ה בא לשם כדי 'לפקוד לשכינת כבודו', היינו בבחינת 'יחוד קוב"ה ושכינתיה'.

ולחמצא לדורשיו ומבקשיו ומייחליו – כל הביטויים הללו הם מענייני התפילה, 'לדורשיו ומבקשיו' – כמה דכתיב (מסיל קה, זד) "שירו לו זמרו לו שיחו בכל נפלאותיו, התהללו בשם קדשו ישמח לב 'מבקשי ה'", 'דרשו ה' ועזו בקשו פניו תמיד", 'ומייחליו' – כדכתיב (שם לג, יא) "הנה עין ה' אל יראיו למוחלים לחסדו".

השח בעת התפילה מראה שאינו חפץ לראות בגדולת ה'

והמספר בצרכיו מראה בעצמו שאינו חפץ להתבונן ולראות בגילוי כבוד מלכותו – שהרי הוא מפנה את עצמו לעסוק בדברים אחרים – ונעשה מרכבה זמאה לכסיל העליון שנאמר עליו (משלי יא, ז) 'לא יחפוץ כסיל בתבונה' כו' כמו שכתב הזהר (ג, קלד.) והאריז"ל (עץ חיים שער לג, ז) – 'כסיל' הוא קליפה מסוימת מסטרא אחרא, שאינו חפץ 'בתבונה', להתבונן בגדולת ה', ומי שמראה בעצמו שאינו חפץ להתבונן ולראות בגילוי כבוד מלכות שמים, הרי הוא נדבק לאותה קליפה, ונעשה מרכבה לה, ר"ל, וכמו שממשיך –

דהיינו שאינו חפץ להתבונן ולראות ביקר תפארת גדולתו של מלך מלכי המלכים הקב"ה הנגלות למעלה בשעה זו, וגם למטה אל החפצים להביט אל כבודו וגדלו המתעטף ומתלבש בתוך תיבות התפלה הסדורה כפי כל –

זוהי הסתכלות חדשה על כל המצב של תפילה, בדרך כלל מבינים שהעבודה המוטלת עלינו היא התפילה עצמה, ויש בה מדרגות רבות כוונה ובהתעוררות הלב. אבל

התניא מגלה לנו כאן ששעה זו של תפילה היא שעת התגלות אלוקות, הקב"ה בא אלינו ונמצא כאן, וזהו זמן שאפשר 'להביט אל כבודו וגדלו'.

אכן, אין זה גילוי כפשוטו, כמו שהיה בעת מעמד הר סיני שפתח ה' את שבעה הרקיעים (רש"י דברים ז, לה) והראה לכל את גדלו ותפארתו, וכולם ראו בחוש, אלא זה 'מתעטף ומתלבש בתוך תיבות התפילה', שהם בעצם כיסוי ולבוש על אלוקותו יתברך, ולכן אין הכל שווים בגילוי זה - ומתגלה לכל אחד לפי שכלו ושורש נשמתו כדכתיב (משלי יב, ט) 'לפי שכלו יהולל איש', 'יהלל' כתיב - כאשר האדם 'מהלל' ומתפלל, ומתבונן בתיבות התפילה, אזי לפי שכלו אשר חננו ה', לפי דרגת נשמתו, הוא זוכה להתגלות. ואם אדם מוותר על כך, כשבשעה זו הוא מתעסק בעניינים אחרים, הרי הוא 'כסיל' ש'לא יחפוץ בתבונה', הוא הרי יכול לקבל כעת תבונה, והוא מוותר על כך, אין אלא שהוא איננו חפץ בתבונה.

זאת היא כאמור השקפה חדשה על כל המושג של התפילה. כך צריכה להיות הגישה אל התפילה, שיש לנו כאן התגלות אלוקות נפלאה, שאפשר להתחבר אליה ולזכות לה.

ו'מלכותא דרקיע בעין מלכותא דארעא' (צנכות נט.) - לדברים האמורים אפשר לקחת משל מהנהגת מלך בשר ודם - שדרך המלך להיות חביון עוזו בחדרי חדרים - וזהו מצד כבוד המלכות שלא יהיה בהתגלות לעין כל אלא להתחבא בארמונו - וכמה שומרים על הפתחים - ששומרים על כך שלא כל אחד יוכל לבא לראות - (עד) אשר כמה וכמה מצפים ימים ושנים לראות עוזו וכבודו.

וכשעלה רצונו להתגלות לכל והעביר קול בכל מלכותו להקהל ולעמוד לפניו להראותם כבוד מלכותו ויקר תפארת גדולתו - כל כך מצפים לזה, אז כאשר כבר אפשר לזכות לראות את המלך, בוודאי יש לכך חשיבות גדולה, ואזי - מי שעומד לפניו ואינו חושש לראותו ומתעסק בצרכיו, כמה גרוע וסכל ופתי הוא ונמשל כבהמות נדמה בעיני כל הבריות - כולם מסתכלים עליו כאדם חסר שכל ותבונה, שהוא אינו מעריך ומחשיב את ההודמנות הזו שבה המלך מתגלה.

ולו זו אלא - וגם הוא בזיון המלך בהראותו לפניו שאינו ספון בעיניו לקבל נחת ושעשועים מהביט אל כבודו ויפיו יותר מעסק צרכיו, וגם הוא מתחייב בנפשו למלך על הראות קלונו ובזיונו את המלך לעין כל רואה - שאת אי הערכתו להזדמנות פז זו, אינו משאיר בלבו, אלא הוא מגלה זאת בפומבי - ועל זה נאמר (משלי ג, לה) 'וכסילים מרים קלון', כלומר אף שהוא כסיל לא יהיה מרים קלון שיהיה נראה הקלון לעין כל.

'הוּוּ זְהִירִין בְּכַבּוּדוֹ שֶׁל מֶלֶךְ' - שבעת התפילה בציבור
יש התגלות כבוד מלכותו אף בתוך הסתר הגלות

בשב"ק דיברנו על דברי המדרש (צ"ר נט, ז) על יעקב אבינו "מלמד שבא לגלות להם את הקץ ונתכסה ממנו, משל לאוהבו של מלך שהיה נפנה מן העולם והיו בניו סובבין את מטתו אמר להם בואו ואגלה לכם מסטורין של מלך, תלה עיניו והביט במלך, אמר להם הוי זהירין בכבודו של מלך. כך יעקב אבינו תלה עיניו וראה שכינה עומדת על גביו אמר להם הוּוּ זְהִירִין בְּכַבּוּדוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא". וצריך ביאור איפה רואים שיעקב אבינו אמר לבניו 'הוּוּ זְהִירִין בְּכַבּוּדוֹ שֶׁל הַקָּב"ה'.

עוד איתא ברמב"ם (קריאת שמע ט, ז) : "מסורת היא בידינו שבשעה שקביץ יעקב אבינו את בניו במצרים בשעת מיתתו ציום וזרום על יחוד השם ועל דרך ה' שהלך בה אברהם ויצחק אביו, ושאל אותם ואמר להם בני שמא יש בכם פסלות מי שאינו עומד עמי ביחוד השם, כענין שאמר לנו משה רבינו (דברים כט, יז) 'פן יש בכם איש או אשה' וגו', ענו כולם ואמרו (שם ו, ז) 'שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד', כלומר שמע ממנו אבינו ישראל, ה' אלקינו ה' אחד. פתח הזקן ואמר 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', לפיכך נהגו כל ישראל לומר שבת ששבת בו ישראל הזקן אחר פסוק זה".

והנה עיקר דברי הרמב"ם מקורם בדברי הגמרא (פסחים נו), אולם הכסף משנה שם תמה מגין למד הרמב"ם דבר זה שיעקב אבינו 'ציום וזרום על יחוד ה' ועל דרך ה' וכו', הרי זה לא נזכר בגמרא, ואדרבה, מבואר שם שכינסם לצורך עניין אחר, לגלות להם את הקץ, ואת זה לא הביא הרמב"ם. ויעו"ש מה שכתב בזה. וייתכן שמקור דבריו הם דברי המדרש הנ"ל, שאמר להם 'הוּוּ זְהִירִין בְּכַבּוּדוֹ שֶׁל הַקָּב"ה', אכן עדיין צ"ב מה מקור המדרש לזה.

ואמרנו שדבר זה נרמז בפסוק (מט, ז) "הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם", ולכאורה הוא מיותר, שהרי כבר נאמר בפסוק לפני כן "ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים, ופלא שרש"י לא פירש בזה כלום. וכן צ"ב כפל הלשון 'ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם'.

אלא שרימזו בזה עניין התפילה, שהיא בקבוצה, בציבור, וזהו 'הקבצו ושמעו בני יעקב', ורמז להם מה שאומרים בתפילה 'אלוקי יעקב'. והוסיף לומר 'ושמעו אל ישראל אביכם', ובזה רמז עניין קריאת שמע, שאומרים בו 'שמע ישראל'. ובכך אמר להם 'הו זהירין בכבודו של הקב"ה', כי התפילה וקריאת שמע היא כבודו של מלך, וכדברי התניא שבעת תפילה בציבור יש התגלות יקר תפארת מלכותו יתברך.

ובזה מבואר מה שתחת לגלות להם 'מסטורין של מלך' אמר להם 'הו זהירין בכבודו של מלך', ולכאורה במשל היה זה שביקש אותו אוהב המלך להעלים את מה שרצה לגלות מסטורין של מלך, בראותו שהמלך ניצב עליו, וחיפש דבר מה לומר לבניו תחת זאת. אבל גבי יעקב אבינו בוודאי לא שייך לומר כן. אמנם העניין בזה, שביקש לגלות להם את העת שבה יהיה התגלות אור ה' ונגלה כבודו ויראוהו כל בשר יחדיו, אולם לא הרשוהו מן השמים לגלות זאת, לכן אמר להם תחת זאת 'הו זהירין בכבודו של הקב"ה', היינו להיזהר בתפילה ובקריאת שמע לעשותם כדבעי, כי עי"ז עכ"פ תהיה להם התגלות אלוקית בתוך ההסתר והחושך של הגלות. אמנם לא ההתגלות הגדולה שתהיה לעתיד, שאז 'והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד', אבל כמה שאפשר לגלות כבודו של מלך זה בעת התפילה בציבור.

התפילה נתקנה בציור של עומד לפני המלך -
שעכ"פ יראה המתפלל במעשיו כאילו עומד לפני ה'

ועל כן קבעו חז"ל (זרכוט נג.) בתפלה 'כאלו עומד לפני המלך' - למה רק 'כאלו', הרי הקב"ה אכן נמצא כאן, אלא שאפילו אם האדם אינו במדרגה זו של 'שויתי ה' לנגדי', והוא איננו נמצא במצב של עומד לפני המלך - על כל פנים יהיה מראה בעצמו כאלו עומד בו' לעין כל רואה בעיני בשר אל מעשיו ודיבוריו - האדם צריך

לעשות את עצמו עב"פ 'כאילו' הוא עומד לפני המלך, וזאת למה, כדי שלכל הפחות לא ייגרם בזיון למלך כשהוא מראה בפומבי שאינו מתייחס להתגלות המלך.

אף שאין לו מחשבה לכסיל – על כל פנים יראה זאת במעשיו ודיבוריו, שלא ייגרם חלילה בזיון למלך – ועל זה הענין נתקן כל התפלות למתבונן בהם היטב – ייתכן שהכוונה להלכות של התפילה, שכל הפרטים נקבעו באופן כזה שיהיה ציור של עומד לפני המלך. והיינו מה שהתפילה היא בעמידה שהטעם לזה משום כבוד המלך (ט"ז או"ס זד, ד), ופוסעים ג' פסיעות לפני התפילה ולאחריה (שו"ע זב, ט - קכג, ט), שזהו כנכנס למקום המלך ויוצא מעם פניו, וכן שיכור אסור לו להתפלל כי הוא אינו ראוי לעמוד לפני המלך (עימוצין סד), כל ההלכות הללו מטרתם ותכליתם הוא להעמיד צורה של עומד לפני המלך.

ומי שאינו מראה בן מתחייב בנפשו, ועליו אמרו בזהר הק' (ג, קלא:): 'דאנהיג קלנא בתקונא עילאה ואחזי פרודא ולית ליה חולקא באלקא דישראל' רחמנא ליצלן – התניא בשולחנו הערוך (או"ס קכד, י), על דברי המחבר (ס, ז): "לא ישיח שיחת חולין בשעה ששליח ציבור חוזר התפילה, ואם שח הוא חוטא וגדולו עונו מנשוא, וגוערים בו", גם כן הביא את דברי הזוה"ק הללו בזה"ל: "שכל המשיח בשעה שהצבור עסוקין בשבחו של מקום מראה בעצמו שאין לו חלק באלקי ישראל". הגדרה חריפה ומבהילה עד למאוד.

שורש המכשול הנפוץ בשיחה בטלה בעת התפילה

על בן שליחותיהו דרו"ל קא עבידנא לגזור גזירה שוה לכל נפש שלא לשוח שיחה בטלה משיתחיל הש"ץ להתפלל התפלה עד גמר קדיש בתרא שחרית ערבית ומנחה וכו' – התניא מדגיש 'משיתחיל הש"ץ', והיינו אף אם הוא איננו מתפלל עדיין, מכל מקום מאז כבר אין לשוח שיחה בטלה. הרבה נופלים בנקודה זו, הם אכן אינם מדברים כאשר הם מתפללים, אבל כל עוד שלא התחילו את תפילתם, הם עדיין אוחזים בהכנות לתפילה, מרשים לעצמם לדבר, אף שהציבור כבר מתפלל. אבל לפי המבואר אין איסור השיחה בעת התפילה שייכת כלל לעצם התפילה, אלא להתגלות

האלוקית שיש באותה שעה, שלכן יש עכ"פ להראות שהוא עומד לפני המלך ולא מתעסק בעניינים אחרים, והתגלות המלך אינה תלויה בתפילת כל אחד ואחד, אלא בתפילת הציבור, וממילא מאז כבר אין לשוח שום שיחה בטלה.

והעובר על זה בזדון ישב על הארץ ויבקש מג' אנשים שיתירו לו נידוי שלמעלה ושב ורפא לו ולא חל עליו שום נידוי למפרע כל עיקר, כי מתחלתו לא חל כי אם על המורדים והפושעים שאינם חוששים כלל לבקש כפרה מן השמים ומן הבריות על העון פלילי הזה, וגם דוקא כשמדברים בזדון בשאט נפש ולא על השוכח או שנזרקו מפיו כמה תיבות בלא מתכוין שאין צריך התרה כלל ובוחר לבות וכליות אלקים צדיק, הטיבה ה' לטובים ולישרים בלבותם.

ובאמת יש להליץ יושר שמסתמא רוב האנשים השחים בעת התפילה עושים זאת בשוגג, היינו שאין יודעים ומכירים חומרת הדבר, או עכ"פ שיצרם תקפם, ולכן באמת יש ללמוד וללמד חומרת הדבר כי נורא ואיום הוא.

והנה באמת יש להתבונן בעניין זה של השיחה בעת התפילה, שהוא פרוץ מאוד, ורבים, שבדרך כלל הם יראים ושלמים מדקדקים בקלה כבחמורה ואין עוברים על קוצו של יוד, מ"מ הם נכשלים בעוון שיחה בטלה בעת התפילה, וצריך לדעת שורש דבר זה, על מה זה ועל מה זה.

ונראה שסיבת הדבר הוא, כי הנה אדם בעל נפש ומזג בריא, מטבע ברייתו הוא נוטה תמיד לעשות דבר מה, ולא להיות דומם ושקט, כי הרי זהו מדרגת האדם, שהוא בבחינת 'מדבר'. ולכן כאשר הש"ץ מתפלל הוא מרגיש שאינו עושה כלום והוא עומד דומם, וממילא הוא נוטה עד מהרה לדבר דברים בטלים. זהו אכן ניסיון גדול עד למאוד, שקשה מאוד להתגבר עליו. בדומה לזה הוא אשר דיברנו עליו לפני כן, שאין מתחילים להתפלל עם הציבור יחד, ואז מגיעים לשיחה בטלה בעת שהציבור מתפללים, שהסיבה לכך שיש המאחרים את תחילת תפילתם, הוא משום שנמצאים במקום שמתפללים לאט יותר, ואז כאשר בין פרק לפרק צריכים להמתין להמשך התפילה אין מה לעשות, וזהו דבר קשה מאוד לאדם לעמוד דומם מבלי לעשות דבר

מה, ולכן מלכתחילה לא מתחילים להתפלל עם הציבור, וממילא מדברים דברים בטלים (ויש שעב"פ לומדים אז, אבל אין זה שייך לכולם).

אכן באמת צריך האדם להחדיר בקרבו, שגם כשהוא איננו מתפלל בפועל, הרי הוא נמצא במצב של תפילת הציבור, וגם כאשר הש"ץ מתפלל, הוא מתפלל יחד עמו אף ששפתיו אינן נעות וקולו לא ישמע. שהרי בכל אותה העת יש התגלות אלוקית, וכל אחד מהציבור שייך להתגלות זו, כל זמן שהציבור מתפללים, ואין זה תלוי בתפילתו הפרטית שלו, אלא בתפילת הציבור, וכאמור לעיל, שלכן מאז שהש"ץ מתחיל את תפילתו כבר אין לשוח שיחה בטלה, כיוון שמתחילת תפילת הציבור ישנה להתגלות זו, וממילא גם כשאנו מתפלל בפועל, והוא מחכה להמשך התפילה, או שהש"ץ חוזר על התפילה, הרי הוא נמצא בעת במצב של התגלות אלוקית.

וממילא, כאשר הש"ץ חוזר על תפילתו יש לו להקשיב ולכוון לתפילת הש"ץ, ואין הוא צריך לעמוד בחוסר מעש, אלא אדרבה, זוהי עשייתו, שהוא מכוון למה שאומר הש"ץ. וממילא לא יבוא לניסיון זה של לשוח שיחה בטלה באמצע התפילה. ולעניין זמן ההמתנה בין פרק לפרק, שמעתי בשם הגה"ח רבי מתתיהו לוריא ז"ל ששאל פעם את רבו הר"ק הבית אברהם מס'לונים זי"ע מה יעשה בעת ההמתנה בין פרק לפרק, ואמר לו שאז יחשוב על מה שהתפלל לפני כן. והכלל והעיקר שבשעה שהציבור מתפללים הוא מצב של התגלות אלוקית, וצריך למצוא דרך איך להשתתף בזה, אף כשאין מתפללים בפועל. וממילא אין מגיעים לכלל ניסיון בעוון החמור הזה של שיחה בעת התפילה.

יום 'תיקון השוכבי"ם' דאנ"ש – יומא דהילולא, י"ט שבט, גרתמים ותומכים באחינו.

מכתב קודש מכ"ק מרן אדמו"ר הריי"ד זי"ע בדבר תקנת אביו כ"ק מרן אדמו"ר הזקן זי"ע לתקון השוכבי"ם

ב"ה בחודש סבת הרצ"ם זניצרוש.

בבוד אנ"ש ירידינו האהובים והיקרים שיהיו לאויטי"א.

קאשר גודע ומפורסם לכל אנ"ש שיהיו תקנת כ"ק איתן אאמו"ר וצללה"ה ווי"צ בדבר תקון
השובב"ים הגזכר בספרים הקדושים שא"ו השבועה מסוגלים לכפרת נפשותינו

לזאת הנהיג בתוכנו למנוע את עצמינו מאכילת גשר יום אחד מכל שבוע ושבוע של שובב"ים.

וליתן דמי מחיר הבשר כפי העולה לצדקה על הכנסת בלה

ע"כ הנני בזה להזכיר אתכם לקיים תקנתו הקדושה שכל אחד ואחד יתן בכל שבוע
מאלו הששה שבועות הנ"ל מחיר הבשר העולה מן יום אחד בלי שום גרעון מאומה
ואלו האנשים שאינם אוכלים בשר מחמת דוחק או מצעק אחר הנני מטיל עליהם חוב שיתנו בכל שבוע ארבעה
פעמים הי" כמנין הס"ד שעולה יחד מכל הששה שבועים נך ארבעה זל. עם 32 גר. ובא"הק יתן כ"א שני
פעמים הי" מיל לשבוע בס"ה 215 הי"ל

ואבקש לפל להטריות את המאספים ולדחותם בלך ושוב רק ליתן בפעם הראשונה זנשבת שמות יקרא אחד
מהמתפללים קודם קריאת התורה מכתבי זה ואחר זה תיכף למנות גבאי ומאסף על זה וגדולה מצות צדקה לקרב
גאולתינו ופדות נפשינו להוציאנו מכל צר ודוחק וזוכה במהרה בימינו לראות בנחמת ציון ובבנין ירושלים אמן

ידידכם הדו"ש באהבה

יעקב יצחק דז

הה"מ וצללה"ה זי"ע

או בכרטיס אשראי בינדרים פלום
מוסדות סטריקוב בארה"ק
מפעלי צדקה וחמ"ד חסד לאברהם

כמו"כ ניתן להעביר
לידי הגבאים
בבתי מדרשינו

לתרומות חייגו
052-762-0204

נמצא בהיילא קדישא הי"ט שבט

יום 'תיקון השובבי"ם
דקהל אג"ש

נרתמים ותומכים באחינו.

"וגדולה מצות צדקה לקרב גאולתינו ופדות נפשינו
להוציאנו מכל צר ודוחק..."

מתוך מכתב כ"ק מרן
אדמו"ר הרי"ד זי"ע הי"ד

או בכרטיס אשראי **ניגודים פלזם'**
מוסדות סטריקוב בארה"ק
מפעלי צדקה וחסד חסד לאברהם

כמו"כ ניתן להעביר
לידי הגבאים
בבתי מדרשינו

לתרומות חייגו
052-762-0204

